

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

Dla Zespołu Szkół Budownictwa nr 1 w Poznaniu

Spis treści

Wstęp	3
I. Obowiązujące akty prawne dotyczące udzielania uczniom pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia	4
II. Podstawowe pojęcia.....	5
III. Założenia Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ).....	8
IV. Diagnoza.	10
V. Zadania koordynatora WSDZ.....	10
VI. Zadania doradcy zawodowego w szkole	11
VII. Cele ogólne i szczegółowe WSDZ.....	12
VIII. Czas i miejsce realizacji zadań w ramach WSDZ.....	14
IX. Metody i techniki pracy z uczniami.	17
X. Efekty w ramach działalności WSDZ.....	17
XI. Korzyści wynikające z funkcjonowania WSDZ.....	18
XII. Monitoring i ewaluacja.	19
XIII. Załączniki.....	20

Wstęp

Ogromny problem polskiej gospodarki stanowi niedopasowanie wykształcenia młodych ludzi do potrzeb rynku pracy. Wielu z nich nie wybiera wykształcenia zgodnego z ich zdolnościami, zainteresowaniami czy potrzebami gospodarki. W obecnej sytuacji na rynku pracy w Polsce, konieczna jest pomoc doradców zawodowych na każdym etapie życia człowieka. Coraz częściej, bowiem będzie on zmuszony wielokrotnie zmieniać zawód, uzupełniać kwalifikacje oraz poszukiwać pracy. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji i ich zmiana stają się czynnikami na trwale wpisanymi w życiorys zawodowy każdego pracownika. Stąd też ważnym elementem modernizacji systemu edukacji, w tym głównie systemu edukacji zawodowej, staje się wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Należy zatem wyposażać uczniów naszej szkoły we wszelkie potrzebne im umiejętności, które posłużą do dokonywania trafnych wyborów w karierze zawodowej, wspierać ich zdolności samopoznania, rozpoznawania potrzeb rynku pracy oraz umiejętności budowania swojej ścieżki zawodowej, podążając za zmianami społeczno-gospodarczymi. WSDZ zakłada pracę doradczą na wszystkich etapach nauczania, zapewniając ciągłość działań doradczych dla poszczególnych klas.

Zespół Szkół Budownictwa Nr 1 w Poznaniu powinien być postrzegany jako szkoła, która potrafi w umiejętny sposób łączyć tradycje z nowoczesnością także w kontekście doradztwa zawodowego.

I. Akty prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkołach.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U.1997, nr 78 poz. 483).
2. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. 1991 nr 95 poz. 425 (obowiązuje do 31 sierpnia 2017r.,następnie zostanie zastąpiona przez Ustawę prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.) (rozdział 1).
3. Ustawa prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, Dz. U.2017 poz. 59 (rozdział 3 i 5).
4. Ustawa przepisy wprowadzające ustawę prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, Dz. U. poz. 60 (art. 292.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r., (Dz. U. 2017 poz. 703) w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (& 2.1 i & 4.1).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. (Dz. U. 2017 poz. 356) w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 649) w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (& 17.2,3).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. (Dz. U. 2013 poz. 532) w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (& 5.1, 2 & 7.1, 5 & 17, & 19.1,2 & 23,1 & 25.1 i 2).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U.2018 poz. 1674 i 1675) w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach i w sprawie doradztwa zawodowego.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. (Dz. U. nr 61 poz. 624) w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

II. Podstawowe pojęcia

PORADNICTWO ZAWODOWE — system długofalowych wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących jednostce w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ORIENTACJA ZAWODOWA — (a właściwie orientacja szkolna i zawodowa lub szerzej – orientacja edukacyjna i zawodowa) to wszelkie oddziaływania wychowawcze i informacyjne, mające na celu umożliwienie podjęcia właściwej decyzji o wyborze zawodu, decyzji uwzględniającej zarówno zainteresowania i predyspozycje danej osoby, jak i potrzeby rynku pracy.

Na orientację zawodową składa się więc: wiedza o zawodach i o psychofizycznych wymaganiach związanych z ich wykonywaniem, indywidualna ocena zainteresowań i własnych predyspozycji, wiedza o sposobie zdobywania kwalifikacji w wybranym zawodzie, rozeznanie w potrzebach rynku pracy w danym kraju.

DORADZTWO ZAWODOWE — świadczenie pomocy w podejmowaniu kolejnych decyzji dotyczących wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji¹.

DORADCA ZAWODOWY — osoba która, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych skierowanych do młodzieży i osób dorosłych udziela pomocy w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej².

---

¹ Por. K. Lelińska, *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, „Problemy Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego”, 1999, nr 2/11, s. 29

² Por. *Klasyfikacja zawodów i Specjalności*, t. 5, z. 2, cz.II., Warszawa 1995, s. 497.

KOORDYNATOR WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO – osoba odpowiedzialna za nadzór, realizację i modyfikację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego. Funkcję tę sprawuje szkolny doradca zawodowy, psycholog, pedagog lub osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły³.

KARIERA- sekwencja ról zawodowych, przez które jednostka przechodzi w swym życiu zawodowym. Pojęcie zakłada, że kolejne role mogą wiązać się z coraz wyższym prestiżem, nie wyklucza jednak zawodowej i społecznej ruchliwości w dół⁴.

INFORMACJA ZAWODOWA — zbiór danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji⁵.

INFORMACJA EDUKACYJNA — zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem i nabywaniem kwalifikacji⁶.

POLSKA RAMA KWALIFIKACJI (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych⁷.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE — zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej lub nieformalnej, których osiągnięcie zostało potwierdzone przez upoważnioną instytucję⁸.

KOMPETENCJE ZAWODOWE — predyspozycje w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw, zapewniające realizację zadań zawodowych na poziomie skutecznym lub

---

³ Oprac. Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w technikum*, s. 18.

⁴ Por. G. Marshall *Słownik socjologii i nauk społecznych*, Warszawa 2008, cyt. za Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy...*, s. 21.

⁵ Por. K. Lelińska, *Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych*, Warszawa 1985, s.35.

⁶ Oprac. G. Sołtysińska.

⁷ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016r.poz.64), cyt. za Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy...*, s. 21.

⁸ Tamże.

wyróżniającym, stosownie do standardów określonych przez organizację dla danego stanowiska⁹.

KOMPETENCJE KLUCZOWE — połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji, potrzebne są do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. Wyróżniamy osiem kompetencji kluczowych¹⁰:

1. porozumiewanie się w języku ojczystym,
2. porozumiewanie się w językach obcych,
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
4. kompetencje informatyczne,
5. umiejętność uczenia się,
6. kompetencje społeczne i obywatelskie,
7. inicjatywność i przedsiębiorczość,
8. świadomość i ekspresja kulturalna.

ZAINTERESOWANIE ZAWODOWE – utrzymująca się tendencja do obserwowania i poznawania danego obszaru rzeczywistości, związanego z wykonywaniem określonego rodzaju pracy zawodowej¹¹.

PREDYSPOZYCJE ZAWODOWE – właściwości anatomiczno-fizjologiczne, głównie budowa i funkcjonowanie układu nerwowego, w tym zadatki wrodzone, podlegające rozwojowi, warunkujące pomyślne wykonywanie zadań zawodowych¹².

PREFERENCJE ZAWODOWE – emocjonalne nastawienie ku pewnym zawodom: niezweryfikowane przez doświadczenie i wiedzę o możliwościach zdobycia danego zawodu i wymaganiach związanych z jego wykonywaniem¹³.

---

⁹ Por. *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, red. Król H., Ludwicyński A., Warszawa 2006, cyt. za Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy...*, s. 22

¹⁰ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej(2006/962/WE, cyt. za Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy...*, s. 22

¹¹ Por. A. Weyssenhoff, Kruk-Krymula E., Biłko J., Piekarski M., *Orientacja zawodowa. Poradnik dla doradców zawodowych, nauczycieli i pedagogów szkolnych*, MEN, Kraków 2011, cyt. za Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, *Ramowy...*, s. 21.

¹² Tamże.

¹³ Tamże.

III. Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (w skrócie: WSDZ)

Orientacja zawodowa jest ważnym zadaniem wychowawczym szkoły i jest zawarta w Statucie Szkoły. Adresatami Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są: uczniowie, rodzice/opiekunowie prawni, nauczyciele. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami uczniów i nauczycielami przez cały okres kształcenia, ma charakter planowanych działań. WSDZ realizowany jest przez dyrekcję, wychowawców nauczycieli, bibliotekarzy, psychologa i zespół ds. doradztwa zawodowego. Zespół współpracuje także z przewodniczącym Rady Rodziców oraz przewodniczącym Samorządu Szkolnego. WSDZ umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, rynku edukacyjnego, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej. WSDZ obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Celem wdrożenia WSDZ jest przygotowanie ucznia do świadomego, samodzielnego planowania własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego oraz podejmowania przez niego decyzji w oparciu o znajomość własnych zasobów, wiedzę dotyczącą rynku pracy oraz możliwości, jakie daje funkcjonujący w Polsce system edukacyjny. Realizacja tego celu zakończy się stworzeniem przez uczniów Indywidualnych Planów Kariery przewidzianych do wykonania w perspektywie najbliższych lat. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy doradczej zespołu ds. orientacji zawodowej oraz nauczycieli.

Wewnętrznszkolny System Doradztwa Zawodowego:

1. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- a. wdrażanie uczniów do samopoznania
- b. kształtowanie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- c. kształtowanie umiejętności pracy w grupie,
- d. przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych, np.: egzamin, poszukiwanie pracy, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie,
- e. pomoc w planowaniu kariery edukacyjno –zawodowej,

- f. konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- g. poznawanie warunków przyjęć do szkół policealnych i wyższych,
- h. poznanie potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku lokalnym, krajowym i zagranicznym,
- i. diagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- j. kształtowanie umiejętności świadomego i dostosowanego do potrzeb wyboru zawodu i poszukiwania pracy.

2. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- a. prezentację założeń pracy informacyjno– doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- b. przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa policealnego i wyższego,
- c. gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno –zawodowych,
- d. przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

3. W ramach współpracy z nauczycielami obejmuje:

- a. utworzenie i zapewnienie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- b. udzielanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- c. pomoc w lepszym rozumieniu potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy,
- d. realizację zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika.

IV. Diagnoza

Istotnym elementem w ramach realizacji zadań ujętych w WSDZ jest systematyczne diagnozowanie wiedzy i zapotrzebowania uczniów, rodziców i nauczycieli na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia oraz kariery zawodowej. Opiera się na zadaniach ilościowych i jakościowych. Dobra diagnoza odpowiada na następujące pytania:

1. czego potrzebują uczniowie by móc realizować swój indywidualny plan kariery?
2. czego potrzebują: szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele by skutecznie wspierać uczniów w realizacji indywidualnych planów kariery?
3. czego potrzebują rodzice, by mogli wytrwale i efektywnie wspierać swoje dzieci w rozwoju ich karier edukacyjno-zawodowych?

V. Zadania koordynatora WSDZ

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i ich rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
2. gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji na temat oferty edukacyjnej i rynku pracy,
3. prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym uświadomienie znaczenia mediów społecznościowych w budowaniu wizerunku zawodowego,
4. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę,
5. współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,
6. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
7. wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych w zawodowych przez ich dzieci,
8. współpraca z instytucjami zewnętrznymi oraz szkołami i placówkami kształcenia i szkolenia zawodowego.

VI. Zadania doradcy zawodowego w szkole – zgodne z §6 Rozporządzenia MEN z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
2. prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego oraz gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji na temat oferty edukacyjnej i rynku pracy właściwych dla danego poziomu kształcenia,
3. opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, zespołem ds. orientacji zawodowej i psychologiem WSDZ oraz koordynacja jego realizacji,
4. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych w zakresie realizacji działań określonych w WSDZ,
5. wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym i europejskim na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudniania, możliwości wykorzystania swoich uzdolnień i talentów w różnych obszarach rynku pracy, instytucji i organizacji wspierających osoby niepełnosprawne, porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych,
6. udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom,
7. prowadzenia grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej,
8. wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.

VII. Cele ogólne i cele szczegółowe WSDZ

Cele ogólne:

1. Pomaganie uczniom w określaniu własnych predyspozycji oraz w planowaniu ścieżki zawodowej.
2. Dostarczanie uczniom niezbędnych informacji do podjęcia trafnych wyborów zawodowych i określenia dalszej drogi kształcenia oraz gotowości zmian w tym zakresie.
3. Przygotowanie rodziców do efektywnego i twórczego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji zawodowych i dalszego kształcenia.
4. Pomaganie nauczycielom w realizacji działań w obrębie ich pracy wychowawczej, mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Cele szczegółowe:

1. I rok nauki dla LO, TB i BS
  - a. Uczeń rozwija wiedzę o sobie samym.
  - b. Uczeń potrafi dokonać samooceny.
  - c. Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
  - d. Rodzice podejmują inicjatywę podniesienia umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
  - e. Uczniowie potrafią zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
2. II i III rok nauki dla LO, TB i II rok nauki dla BS
  - a. Uczeń rozwija dociekliwość poznawczą w zakresie znajomości grup zawodowych i specjalności. Poznaje zawody i miejsca pracy.
  - b. Uczeń podejmuje inicjatywę poznania realiów rynku pracy uwzględniając zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach.

- c. Uczeń potrafi odnieść do siebie zdobyte informacje na temat rynku pracy.
- d. Uczeń zna sposoby radzenia sobie ze zmianami, rozwija umiejętności pozwalające na adaptację do zmieniających się warunków.
- e. Uczeń działa w zakresie poszukiwania indywidualnego rozwiązania edukacyjnego i zawodowego.
- f. Uczeń opracowuje Indywidualny Plan Kariery.
- g. Rodzice wspierają podejmowanie inicjatyw dotyczących informacji o zawodach i karierach adekwatnych dla swoich dzieci oraz wspólnego zaplanowania dalszej edukacji.
- h. Rodzice, uczniowie i nauczyciele znają instytucje wspierające młodzież w podejmowaniu decyzji zawodowych.
- i. Nauczyciele, w miarę możliwości, podejmują działania w obrębie swojego przedmiotu z zakresu doradztwa zawodowego.

3. IV rok nauki dla LO i TB, V rok dla TB oraz III rok nauki dla BS

- a. Uczeń podejmuje realizację zadań określonych w indywidualnym planie kariery.
- b. Nauczyciele tworzą warunki sprzyjające wymianie informacji zawodowych między uczniami.
- c. Rodzice podejmują działania wspierające dzieci w realizacji indywidualnego planu kariery.
- d. Nauczyciele monitorują losy zawodowe absolwentów.

VIII. Czas i miejsce realizacji zadań w ramach WSDZ

Klasy I LO, TB i BS: „Uczeń poznaje siebie, poznanie własnych zasobów”

Lp.	Treści programowe	Odpowiedzialni za realizację/termin
1.	Poznajemy swoje osobowości-temperamenty (wpływ predyspozycji psychofizycznych na wybór zawodu, testy, gry i zabawy).	Spotkania z koordynatorami ¹⁴ , zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą./wrzesień-listopad
2.	Analiza swoich mocnych i słabych stron (wykonanie analizy SWOT, testy)	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, spotkania z koordynatorami/wrzesień-październik
3.	Moje wartości i cele życiowe (określenie własnych wizji rozwoju osobowego)	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./październik-grudzień
4.	Podejmowanie decyzji (proces podejmowania decyzji, środki do osiągnięcia celu, identyfikacja trudności i czynników wspomagających podjęcie decyzji. Zrozumienie konieczności przewidywania konsekwencji własnych decyzji).	Zajęcia z psychologiem, z wychowawcą./cały rok
5.	Moje plany edukacyjno-zawodowe (założenie portfolio „Indywidualny Plan Kariery”, testy predyspozycji zawodowych, gry, zabawy).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./cały rok

¹⁴ Pod pojęciem: „koordynatorzy” rozumie się osoby odpowiedzialne za doradztwo zawodowe w szkole: mgr Kamila Krzezińska-koordynator główny, mgr Ilona Leszczyńska, mgr Wiesława Metello-Kasprzyk.

6.	Poznajemy siebie-swoje uzdolnienia.	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./październik-listopad
7.	Poznajemy swoje zainteresowania.	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./październik-listopad
8.	Moja samoocena.	Spotkania z koordynatorami, z wychowawcą./cały rok

Klasy II i III LO i TB oraz II BS : „Świat zawodów i rynek pracy. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie”

Lp.	Treści programowe	Odpowiedzialni za realizację
1.	Praca w życiu człowieka a wybór zawodu (rola pracy w życiu człowieka, określenie własnej postawy wobec pracy i obowiązków).	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości./I semestr
2.	Co to znaczy dobrze i źle wybrany zawód? (Poznanie kryteriów właściwego wyboru zawodu, określenie pozytywów i negatywów zawodowych).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./wrzesień-listopad
3.	Poznajemy zawody (zawody przyszłości-prezentacje multimedialne, informacje z Internetu lub spotkania z przedstawicielami firm, ludźmi sukcesu, filmy, publikacje).	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami, opiekunami praktyk./cały rok
4.	Moje plany edukacyjno-zawodowe (ankiety, ścieżki kariery, uzupełnione portfolio „Indywidualny Plan Kariery”, testy psychologiczne.	Zajęcia z koordynatorami, z psychologiem, wychowawcą, z przedstawicielem PUP, CDZDM./cały rok
5.	Świat zawodów (opisy zawodów, zajęcia aktywizujące dotyczące wyboru zawodu, gablota informacyjna).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./ październik-grudzień
6.	Moje spotkania zawodowe (spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, Dzień Przedsiębiorczości).	Zajęcia z koordynatorami, z opiekunami Dnia Przedsiębiorczości w szkole./cały rok

7.	Wycieczki zawodoznawcze.	Zajęcia z wychowawcą, z nauczycielami przedmiotów zawodowych, opiekunami praktyk./cały rok
8.	Praktyki zawodowe za granicą (Niemcy, Finlandia, Mołdawia)	Opiekunowie praktyk, nauczyciele zawodów, wychowawcy, dyrekcja /cały rok
9.	Gospodarowanie czasem, umiejętność dobrego zarządzania własnym czasem.	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./styczeń-maj

Klasy IV LO i TB oraz V TB i III BS: „Kim będę?” — planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Lp.	Treści programowe	Odpowiedzialni za realizację
1.	Oferta edukacyjna dla absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej (system edukacji, zasady rekrutacji, preferencje dla niektórych zawodów i ograniczenia).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami, pracownikami CDZDM/ wrzesień-grudzień
2.	Mój rozwój zawodowy (tworzenie ścieżek kariery zawodowej).	Zajęcia indywidualne z koordynatorami./cały rok
3.	Poznajemy instytucje rynku pracy (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, kluby pracy, biura karier, szkolenia, Mobilne Centra Karier i Informacji Zawodowej).	Zajęcia z koordynatorami, kontakt z PUP./cały rok
4.	Samoocena jako podstawa umiejętności rozpoznawania własnych atutów i ograniczeń)autoprezentacja, analiza SWOT, testy).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./październik- listopad
5.	Lokalny i krajowy rynek pracy(dokumenty aplikacyjne).	Zajęcia z wychowawcą, z koordynatorami./styczeń-marzec
6.	Mobilność zawodowa jako zjawisko cywilizacyjne(rynek pracy — problem bezrobocia,	Zajęcia z koordynatorami, spotkania z pracownikami PUP

	przyczyny i skutki, sposoby rozwiązywania problemów).	i innych instytucji rynku pracy./cały rok
7.	Drogi poszukiwania pracy (aktywność i kreatywność zawodowa w kraju oraz za granicą, Europejskie Służby Zatrudnienia – EURES).	Spotkania z koordynatorami, współpraca z PUP./II semestr
8.	Samodzielna Działalność Gospodarcza (jak zostać przedsiębiorcą-mój biznesowy plan edukacyjno-zawodowy).	Spotkania z przedsiębiorcami, Dzień Przedsiębiorczości w szkole, zajęcia z koordynatorami./październik-grudzień

IX. Metody i techniki pracy z uczniami

1. Ankiety, kwestionariusze, wywiady.
2. Pogadanki.
3. Prasówki (tematyka łącząca wiedzę przedmiotową z zagadnieniami rynku pracy).
4. Zajęcia warsztatowe, praktyki zawodowe w kraju i poza jego granicami.
5. Prezentacje multimedialne.
6. Spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych.
7. Spotkania z przedstawicielami pracodawców (określenie oczekiwań pracodawców).
8. Spotkania z przedstawicielami różnych branż środowiska lokalnego.
9. Powiązanie treści programowych przedmiotu ze światem zawodów.
10. Szkolne wycieczki dydaktyczne, zawodoznawcze.
11. Przeprowadzenie Dnia Przedsiębiorczości w szkole w ramach Ogólnopolskiego Dnia Przedsiębiorczości.

X. Efekty w ramach działalności WSDZ

1. Swobodne korzystanie przez uczniów z oferty proponowanej na rynku pracy.
2. Świadome, adekwatne do aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki zawodowej.

3. Aktywne uczestnictwo rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej.
4. Dopasowanie oczekiwań zawodowych uczniów i ich rodziców do potrzeb rynku pracy.
5. Aktywna współpraca między szkołami, instytucjami, zakładami pracy w realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.
6. Umiejętność perspektywicznego przewidywania rozwoju wybranej przez ucznia ścieżki zawodowej.

XI. Korzyści wynikające z funkcjonowania WSDZ

Dla indywidualnych odbiorców:

1. ułatwienie uczniom, nauczycielom oraz rodzicom dostępu do informacji edukacyjnej i zawodowej,
2. poszerzenie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów,
3. podejmowanie świadomych, trafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych,
4. ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymywania pracy i podejmowania właściwych decyzji, aktywnie przeciwdziałających bezrobociu,
5. uświadomienie konieczności i możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej,
6. zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, zniechęceniu, porzucaniu szkoły, a później pracy jako konsekwencji nieprawidłowych wyborów.

Dla szkoły:

1. realizowanie zobowiązań wynikających z zapisów zawartych w statucie szkoły,
2. zapewnienie ciągłości działań orientacyjno-doradczych szkoły i koordynacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły,
3. utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

4. uzyskanie przepływu informacji zawodowej sprzyjającego trafnym wyborom uczniów i korzystnie wpływającego na dostosowanie programów nauczania do wymogów rynku pracy,
5. stabilizacja kadry podejmującej działania z zakresu orientacji zawodowej na terenie szkoły.

Dla państwa i władz lokalnych:

1. zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki,,
2. zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

Dla pracodawców:

1. zwiększenie szans znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów, świadomych oczekiwań rynku pracy.

XII. Monitoring i ewaluacja.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego podlega stałemu monitoringowi i ewaluacji. Ewaluacja dotyczy potrzeb doradczych ucznia, sojuszników w otoczeniu społecznym, zasobów szkoły, kompetencji nauczycieli zajmujących się doradztwem na terenie szkoły. Koordynator WSDZ wraz z zespołem ds. doradztwa zawodowego stale monitoruje realizację systemu. Przeprowadza na koniec roku szkolnego ewaluację WSDZ i opracowuje raport dotyczący działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. Po zakończeniu I semestru i roku szkolnego sporządzone zostają sprawozdania z realizacji WSDZ i zatwierdzone przez radę pedagogiczną (złożone w dokumentacji zespołu doradczego). Realizacja tematyki orientacji zawodowej podejmowanej na zajęciach lekcyjnych dokumentowana jest wpisem tematu do dziennika zajęć lekcyjnych.

XIII. Załączniki

I. Podmioty ,z którymi współpracuje szkoła przy realizacji działań WSDZ rok szkolny 2019/2020

1. Fundusze Europejskie, Program Regionalny
  - a. „Współpraca z przedsiębiorcami się opłaca”
  - b. Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu-wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania
2. Federacja edukacyjna w Finlandii JEDU, projekt: „Budujemy razem”.
3. Centrum Kształcenia Ustawicznego w Niemczech.
4. Vilnius Builders Training Centre.
5. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
6. Politechnika Poznańska.
7. Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu.
8. ATLAS sp. z o.o.
9. Pekabex.
10. Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Poznaniu.
11. RBW sp. z o.o.
12. Warta Investment.
13. Wienerberger.
14. Wielkopolska Izba Budownictwa.
15. Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.

II. Wzór IPK z Projektu : Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu-wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonowania Poznania¹⁵.

Opracowanie:

mgr Kamila Krzesińska
mgr Wiesława Metello-Kasprzyk

---

¹⁵ Por. <https://zsb1.poznan.pl/uczen/doradztwo-zawodowe/>